

Észrevételek az
ÚMFT
Társadalmi Megújulás Operatív Programjának 1-3. prioritásaihoz

Készítette: Neumann János Számítógép-tudományi Társaság

1. prioritás

A foglalkoztathatóság fejlesztése, a munkerőpiacra való belépés segítése és ösztönzése
Akcióterv 2007-2008

2. prioritás

Az alkalmazkodóképesség javítása
Akcióterv 2007-2008

3. prioritás

Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek
Akcióterv 2007-2008

Általános megjegyzések

Az ÚMFT TÁMOP prioritásai nagyon jól tükrözik a valós társadalmi-gazdasági szükségleteket, azokat a területeket, ahol az ország versenyképességének növelése, illetve az emberek életminőségének javítása érdekében összetársadalmi összefogáson alapuló, átgondolt, és **konkrét**, ugyanakkor reális célokkal, irányszámokkal alátámasztott **cselekvési tervre** van szükség. Ezért a Neumann János Számítógép-tudományi Társaság, mint az informatika szakma képviselője, egyben az informatikai írástudásnak 10 éve sikeres terjesztője, az Európai Számítógép-használói Jogosítvány (ECDL) hazai felelőse, az említett prioritásokhoz a digitális esélyegyenlőség elkötelezett híveként fűz észrevételeket, javaslatokat az akciótervek végső változatának elkészítéséhez.

A dokumentumok – különösen az 1. és 2. prioritás esetében - konkrét cselekvési terv helyett inkább általános stratégiát fogalmaznak meg, s bár több helyen említenek konkrétumokat is, ezek egyrészt nem mindig látszanak kellően céltudatosnak, (pl. indokolatlanul alacsony indikátorok), másrészt nem ívelnek át a dokumentumok egészén: sok helyen maradnak az általános megfogalmazások (pl. hátrányos helyzetűek felzárkóztatása).

A digitális esélyegyenlőség megteremtése, – vagyis eszközök, tudás és igény a számítógép, internet használatára – illetve a kulcskompetenciák fejlesztése alapvető fontosságú egy ország stratégiájának akcióterveiben. Javasoljuk éppen ezért, hogy a **digitális esélyegyenlőség megteremtése, valamint a kulcskompetenciák fejlesztése expressis verbis szerepeljen horizontális célként az egyes prioritások releváns akcióprogramjaiban**. A jelenleg szórványosan, „beleérthető módon”, megemlített számítógéphasználati ismeretek nem tükrözik kellően a téma fontosságát és időszerűségét. (A TÁMOP, amely elsősorban a humán erőforrással foglalkozik, számos indokolt esetben nem említi a digitális írástudás (vagy az ezzel egyenértékű *informatikai írástudás*, vagy *számítógéphasználói ismeretek* fogalmat),

miközben a szintén a kulcskompetenciák között említett nyelvi képzés mindenhol külön ki van emelve.)

Az alábbiakban részletezett módosító, kiegészítő megjegyzések a téma jellege miatt nem minden esetben vették/vehették figyelembe az Akciótervek 2007-2008-ra korlátozódó időkeretét!

1. prioritás:

- Nem értjük a 2.5
  - 1.4.1 pontját, miszerint „csak olyan szervezet pályázhat, amely főpályázóként Phare, OFA, HEFOP, EQUAL foglalkoztatási projektetket valósított meg”
  - ugyanitt az utolsó francia bekezdés okoz értelmezési gondot: „a projekt elszámolható költségeinek x %-ában maximálisan meghatározott részei megfelelnek a felhívásban foglaltaknak”. A mondat ebben a formában nehezen értelmezhető.
- Az 1.1.1, 1.1.2 és 1.4.1 programok célértékei pesszimistán alacsonyak
- Javasoljuk a „hátrányos helyzetűek” kategóriáját közérthetőbben definiálni, illetve alkategóriákra osztani, a „megváltozott munkaképességű emberek” meghatározásához hasonlóan.

2. prioritás

- A prioritással kapcsolatos pályázatok kiírásához az akciótervnek feltétlenül tartalmaznia kell, hogy milyen típusú programokat, szolgáltatásokat kíván nyújtani az alkalmazkodóképesség javítása érdekében az adott célcsoporton belül. Mivel ma már többek között sem irodai munka, sem kényelmes és hatékony állampolgári ügyintézés nem képzelhető el számítógép-használat nélkül, ezért a cselekvési tervnek mindenképpen tartalmaznia kell *országosan elismert, szoftverfüggetlen, tanúsítványt adó, és decentralizált módon* igénybe vehető képzésen való részvétel támogatását, többek között:
  - **alapvető internethasználati ismeretek,**
  - **e-ügyintézés képzés, ill.**
  - **teljes körű informatikai írástudás** elsajátítása témákban.

Előzetes számításaink szerint, figyelembe véve a statisztikák és politikusok egybehangzó adatai és véleménye által is hangsúlyozott magyarországi írástudatlanság jelentős mértékét, úgy ítéljük meg, hogy 2010-ig az alapvető internet-használói ismeretekkel 1,5-2 millió embert kell tudni elérni; az e-ügyintézéshez legalább egymillióan értsenek; teljes körű számítógép-használói ismeretekkel pedig legalább további 5-600 ezer ember rendelkezzen.

- A Munkaerőpiaci kulcskompetenciák fejlesztése (2.1.2) részben: „Kiemelt támogatást élveznek a megváltozott munkaképességű és a fogyatékkal élő felnőttek” kitétel átfedést mutat az 1-es prioritással (lásd 2.1).

- A 2.2 pontban, a támogatási konstrukció indoklásában a 2. pontban javasoljuk megnevezni a munkaerő-piaci kulcskompetenciákat (számítógéphasználói ismeretek, nyelvtudás, vállalkozói ismeretek)
- Munkahelyi képzések támogatása ernyőszervezeteken keresztül: a támogatható tevékenységek köréből hiányoznak a számítógép-használói ismeretek.
- Rendkívül fontos, hogy A képzés minőségének és tartalmának fejlesztése c. pontban is bekerüljön a támogatható tevékenységek közé a digitális írástudás.
- A Támogatás céljánál (2.4) ugyancsak javasoljuk konkretizálni a munkaerőpiaci kulcskompetenciákat.
- A Támogatás célja fejezet 8. pontjában infrastrukturális fejlesztések szerepelnek: ennek helye véleményünk szerint a TIOP-ban van.
- Projekt-kiválasztási szempontok (2.5): a 3. pontban hivatkozott pályázati dokumentációnál egyértelművé kell tenni, hogy már kiírt pályázatról van szó.
- 2.6 A támogatandó konstrukciók célértékei fejezet 2. pontjában szereplő kulcskompetenciáknál precízebben kell meghatározni, hogy az egyes kompetenciák között hogyan oszlik meg a képzésben részt vevők és a képzést befejezők aránya, és javasoljuk átgondolni az indikátorok értékeit is a jelen prioritáshoz fűzött megjegyzéseink bevezetőjében foglaltak értelmében.
- Az egyes programok ütemezésénél vajon a munkaerő-piaci kulcskompetenciák fejlesztése c. akcióprogram miért csak 2008-ban indulhat? Véleményünk szerint az azonnali indulásnak nincs semmi akadálya, hiszen mind számítógép-használói, mind nyelvi, mind vállalkozói ismereti képzések terén kész programok állnak rendelkezésre.

3. prioritás

A *Minőségi oktatás és hozzáférés biztosítása mindenkinek* prioritás akcióterve az előző kettőhöz képest sokkal részletesebben kidolgozott, érvekkel alátámasztott és jóval több konkrét támpontot tartalmaz a leendő pályázatok kiírásához. Fenntartva, hogy mivel a célcsoportok közül valamennyit érinti, a digitális esélyegyenlőség megteremtésének itt is horizontális célként kell megjelennie (a 3I: infrastruktúra, igény és ismeret biztosítása jegyében), a prioritás egyes programjaihoz az alábbi megjegyzéseket tesszük:

- Nagy hangsúlyt fektet a dokumentum a könyvtárak, iskolák, egyéb közösségi helyek on-line szolgáltatásainak fejlesztésére, igen széles célcsoport számára. Ezek a szolgáltatások azonban csak akkor lehetnek sikeresek, ha van irántuk kereslet, vagyis sok olyan ember, akinek igénye van rá, és aki megfelelő ismeretekkel rendelkezik a

használatukhoz. Javasoljuk éppen ezért, hogy az akciótervben szerepeljen egy, a **közösségi helyek** infrastrukturális és humánerőforrásbeli **kapacitására építhető**, országos adminisztrációval rendelkező (és ezért **jól nyomon követhető**) **országos képzési program, amely motiválás mellett, önállóan használható tananyagot, tutori segítséget**, és akár továbblépési lehetőséget is kínál a közösségi helyekre betérőknek ahhoz, hogy elsajátíthassák **pl. az internet használatával kapcsolatos alapismereteket, illetve megismerkedjenek pl. az elektronikus (kormányzati és magán) ügyintézés lehetőségeivel**. *A program beépíthető pl. a 3.2.4 „Építő közösségek” – Program a közművelődési intézményrendszer és civil szféra atipikus, nem formális képzési szolgáltatásainak fejlesztésére programpontra.*

- Feltűnő és nem megengedhető, hogy a támogatható tevékenységek körén belül az Építő közösségek program „aktív időszak” részében az idáig egyetlen konkrét programot sem tartalmazó, általános irányvonalat adó dokumentum egy nevéen nevezett, időseknek szóló és néhány száz embert érintő internetes programot említsen, míg más, több százezer érintettel működő és mind a közoktatásban, mind a szakképzésben elismert országos program neve sehol nem tűnik fel.
- Fent említett tevékenységek között hiba továbbá, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű fiatalok nyelvi képzése mellett nem szerepel a számítógépes képzés is. Feltétlenül javasoljuk kiegészíteni az akcióterv ezen pontját (beleértve azt is, hogy a pályázni jogosult konzorciumi partnerek közt szerepeljen informatikai képzést nyújtó is).
- Ugyanott a Tanoda programok támogatása: a kötelezően megvalósítandó elemek között ugyan szerepel a számítógép és internethasználat biztosítása valamennyi diák számára, azonban ezt feltétlenül javasoljuk kiegészíteni a kapcsolódó oktatási tevékenységekkel is.

Budapest, 2007. június 08.

Alföldi István
NJSZT
ügyvezető igazgató